

227

ZÁKON

ze dne 3. září 1997

o nadacích a nadačních fondech a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů
(zákon o nadacích a nadačních fondech)

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

ČÁST PRVNÍ

NADACE A NADAČNÍ FONDY

HLAVA I

ZÁKLADNÍ USTANOVENÍ

§ 1

(1) Nadace nebo nadační fond jsou účelová sdružení majetku¹⁾ zřízená a vzniklá podle tohoto zákona pro dosahování obecně prospěšných cílů. Obecně prospěšným cílem je zejména rozvoj duchovních hodnot, ochrana lidských práv nebo jiných humanitárních hodnot, ochrana přírodního prostředí, kulturních památek a tradic a rozvoj vědy, vzdělání, tělovýchovy a sportu.

(2) Nadace nebo nadační fond je právnickou osobou.

(3) Součástí názvu nadace musí být označení „nadace“; součástí názvu nadačního fondu musí být označení „nadační fond“; jiné osoby nesmějí ve svém názvu nebo obchodním jménu toto označení používat.

§ 2

(1) Majetek nadace tvoří nadační jmění a ostatní majetek nadace.

(2) Nadace používá k dosahování účelu, pro který byla zřízena, výnosů z nadačního jmění a ostatní majetek nadace. Nadační jmění je peněžní vyjádření souhrnu peněžitých i nepeněžitých vkladů a nadačních darů zapsaných v nadačním rejstříku (dále jen „rejstřík“).

(3) Nadační fond používá k dosahování účelu, pro který byl zřízen, všechny svůj majetek.

(4) Nadačním příspěvkem se pro účely tohoto zákona rozumí vše, co je nadací nebo nadačním fondem v souladu s tímto zákonem a statutem nadace nebo nadačního fondu poskytnuto třetí osobě k účelu, pro který byly nadace nebo nadační fond zřízeny.

(5) Nadačním darem se pro účely tohoto zákona rozumí vše, co je poskytnuto třetí osobou nadaci nebo nadačnímu fondu k dosahování účelu, pro který byly nadace nebo nadační fond zřízeny.

HLAVA II

ZŘÍZENÍ A VZNIK NADACE A NADAČNÍHO FONDU

§ 3

Zřízení nadace a nadačního fondu

(1) Nadace nebo nadační fond se zřizuje písemnou smlouvou uzavřenou mezi zřizovatelem nebo zakládacím listinou, je-li zřizovatel jediný, anebo závětí (dále jen „nadační listina“). Zřizuje-li se nadace nebo nadační fond smlouvou, musí být pravost podpisu zřizovatelů na smlouvě úředně ověřena; zřizuje-li se nadace nebo nadační fond zakládacím listinou či závětí, musí být nadační listina pořízena ve formě notářského zápisu.

(2) Nadační listina, nejde-li o závěť, musí obsahovat

- a) název a sídlo nadace nebo nadačního fondu,
- b) název, popřípadě obchodní jméno, sídlo a identifikační číslo zřizovatele (zřizovatelů), popřípadě doklad o právní subjektivitě zahraničního zřizovatele, jde-li o právnickou osobu, nebo jméno, příjmení, popřípadě obchodní jméno, rodné číslo, popřípadě datum narození, a trvalý pobyt zřizovatele (zřizovatelů), jde-li o fyzickou osobu,
- c) vymezení účelu, pro který se nadace nebo nadační fond zřizuje; konkrétní účel, pro který se nadace nebo nadační fond zřizuje, musí být ve shodě s obecně prospěšným cílem,
- d) výši, popřípadě hodnotu majetkového vkladu, který se každý zřizovatel zavazuje vložit do nadace nebo nadačního fondu; jde-li o vklad nepeněžitý, musí být určen předmět vkladu a oceněn znalcem,
- e) počet členů správní rady, jména, příjmení, rodná čísla, popřípadě datum narození, a trvalý pobyt členů první správní rady s uvedením způsobu jejich jednání jménem nadace nebo nadačního fondu,

¹⁾ § 18 odst. 2 písm. b) občanského zákoníku.

- f) počet členů dozorčí rady, jména, příjmení, rodná čísla, popřípadě datum narození, a trvalý pobyt členů první dozorčí rady anebo jméno, příjmení, rodné číslo, popřípadě datum narození, a trvalý pobyt prvního revizora, vykonává-li působnost dozorčí rady revizor,
- g) stanovení pravidla pro omezení nákladů nadace nebo nadačního fondu podle § 22 nebo určení, že pravidlo má být stanoveno statutem nadace nebo nadačního fondu,
- h) určení osoby, která spravuje majetkové vklady zřizovatele (zřizovatelů) do vzniku nadace nebo nadačního fondu,
- i) podmínky pro poskytování nadačních příspěvků, popřípadě okruh osob, kterým je lze poskytnout, nebo určení, že tyto náležitosti mají být stanoveny statutem nadace nebo nadačního fondu.

(3) Zřizuje-li se nadace nebo nadační fond závětí, musí závěť obsahovat určení názvu nadace nebo nadačního fondu a náležitosti uvedené v odstavci 2 písm. c), d), g) a i), jakož i určení osoby, která jmenuje první členy orgánů nadace nebo nadačního fondu, popřípadě revizora, nejsou-li jmenováni v závěti, a provede další úkony související se vznikem nadace nebo nadačního fondu (dále jen „vykonavatel závěti“); závěť, která nesplňuje uvedené náležitosti, je v části obsahující zřízení nadace nebo nadačního fondu neplatná.

(4) Celková hodnota nadačního jmění nesmí být nižší než 500 000 Kč a po dobu trvání nadace se nesmí snížit pod tuto hodnotu.

(5) Nadační jmění může být tvořeno pouze peněžními prostředky, cennými papíry, nemovitými a movitými věcmi, jakož i jinými majetkovými právy a jinými majetkovými hodnotami, které splňují předpoklad trvalého výnosu a neváznou na nich zástavní práva.

(6) Ostatní majetek nadace nebo majetek nadačního fondu může být tvořen pouze peněžními prostředky, cennými papíry, nemovitými a movitými věcmi, jakož i jinými majetkovými právy a jinými majetkovými hodnotami, na nichž neváznou zástavní práva.

§ 4

Statut nadace a nadačního fondu

(1) Statut nadace nebo nadačního fondu upravuje postup pro jednání orgánů nadace nebo nadačního fondu, podmínky pro poskytování nadačních příspěvků, popřípadě okruh osob, kterým je lze poskytovat, způsob, jakým se nadační příspěvky poskytují, jakož i další otázky, které mají být podle tohoto zákona obsaženy v nadační listině a ve statutu nadace nebo nadačního fondu.

(2) Statut nadace nebo nadačního fondu vydá do 30 dnů ode dne vzniku nadace nebo nadačního fondu a o jeho změnách rozhoduje správní rada.

(3) Nestanoví-li tento zákon jinak (§ 22 odst. 2), musí být statut nadace nebo nadačního fondu v souladu s nadační listinou.

(4) Nadace nebo nadační fond jsou povinny na požádání zpřístupnit statut; každý je oprávněn do něj nahlédnout a pořizovat si výpisy či opisy.

Vznik nadace a nadačního fondu

§ 5

(1) Nadace nebo nadační fond vzniká dnem zápisu do nadačního rejstříku. Rejstřík vede soud určený zvláštním zákonem²⁾ k vedení obchodního rejstříku (dále jen „rejstříkový soud“). Rejstřík je veřejným seznamem; jeho součástí je i statut nadace nebo nadačního fondu a výroční zpráva.

(2) Návrh na zápis nadace nebo nadačního fondu do rejstříku podává zřizovatel, popřípadě vykonavatel závěti nebo osoba k tomu jimi písemně zmocněná; pravost podpisu zmocnitele musí být úředně ověřena.

(3) K návrhu na zápis nadace nebo nadačního fondu do rejstříku se přikládá nadační listina, doklad o splacení peněžitého vkladu, popřípadě doklad o převzetí nepeněžitého vkladu vystavený osobou spravující vklady podle § 6 odst. 2, a výpis z rejstříku trestů členů správní rady, dozorčí rady, popřípadě revizora; výpis z rejstříku trestů nesmí být starší šesti měsíců. U členů správní rady, dozorčí rady, popřípadě revizora, kteří nemají v České republice trvalý pobyt, se přikládá příslušný doklad státu jejich trvalého pobytu, který osvědčuje, že nebyli pravomocně odsouzeni za úmyslný trestný čin. Doklad nesmí být starší šesti měsíců.

(4) Do rejstříku se zapisují tyto údaje:

- a) název, sídlo a identifikační číslo nadace nebo nadačního fondu,
- b) název, popřípadě obchodní jméno, sídlo a identifikační číslo zřizovatele (zřizovatelů), jde-li o právnickou osobu, nebo jméno, příjmení, popřípadě obchodní jméno, rodné číslo, popřípadě datum narození, a trvalý pobyt zřizovatele (zřizovatelů), jde-li o fyzickou osobu,
- c) účel nadace nebo nadačního fondu,
- d) výše nadačního jmění nebo výše majetkového vkladu u nadačního fondu,
- e) jména, příjmení, rodná čísla, popřípadě datum narození, a trvalý pobyt členů správní rady a způsob

²⁾ § 200d občanského soudního řádu.

jejich jednání jménem nadace nebo nadačního fondu,

- f) jména, příjmení, rodná čísla, popřípadě datum narození, a trvalý pobyt členů dozorčí rady, popřípadě revizora, není-li dozorčí rada zřízena,
- g) výčet majetku, který tvoří nepeněžitý vklad nebo nadační dar do nadačního jmění s uvedením jeho popisu a hodnoty.

(5) Nestanoví-li tento zákon jinak, platí pro rejstřík, jeho vedení a řízení ve věcech rejstříku obdobně ustanovení obchodního zákoníku a občanského soudního řádu vztahující se na obchodní rejstřík, jeho vedení a řízení ve věcech obchodního rejstříku.

§ 6

(1) Ve věcech souvisejících se vznikem nadace nebo nadačního fondu za ně do jejich vzniku jednají zřizovatelé společně nebo ten z nich, kterého k tomu písemně zmocnili; zřizuje-li se nadace nebo nadační fond závětí, je touto osobou od skončení projednání dědictví vykonavatel závětí.

(2) Majetkové vklady spravuje do vzniku nadace nebo nadačního fondu osoba určená v nadační listině; jsou-li nadace nebo nadační fond zřízeny závětí a nestanoví-li závět jinak, je touto osobou od skončení projednání dědictví vykonavatel závětí.

(3) Závazky vzniklé podle odstavce 1 a vlastnická a jiná práva podle odstavců 1 a 2 přecházejí na nadaci nebo nadační fond dnem jejich vzniku; osoba spravující vklady je nadací nebo nadačnímu fondu bez zbytečného odkladu po jejich vzniku předat. Úprava přechodu vlastnického práva k nemovitým věcem není dotčena. Nevznikne-li nadace nebo nadační fond, je osoba spravující vklady povinna je bez zbytečného odkladu vrátit zřizovatelům, popřípadě vydat oprávněným dědicům, byly-li nadace nebo nadační fond zřízeny závětí.

HLAVA III

ZRUŠENÍ A ZÁNİK NADACE A NADAČNÍHO FONDU

§ 7

(1) Nadace nebo nadační fond zaniká ke dni výmazu z rejstříku. Zániku nadace nebo nadačního fondu předchází jejich zrušení s likvidací nebo bez likvidace, přechází-li jejich majetek sloučením na jinou nadaci nebo nadační fond. Likvidace se rovněž neprovede, je-li zamítnut návrh na prohlášení konkursu pro nedostatek majetku nebo nezbude-li po ukončení konkursního řízení nadací nebo nadačnímu fondu žádný majetek.

(2) Nadace nebo nadační fond se zrušují

- a) dosažením účelu, pro který byly zřízeny, dnem

uvedeným v rozhodnutí správní rady o dosažení účelu nadace nebo nadačního fondu,

- b) rozhodnutím správní rady o sloučení s jinou nadací nebo nadačním fondem dnem uvedeným ve smlouvě o sloučení,
- c) rozhodnutím soudu o zrušení nadace nebo nadačního fondu dnem uvedeným v tomto rozhodnutí, jinak dnem nabytí právní moci tohoto rozhodnutí,
- d) prohlášením konkursu nebo zamítnutím návrhu na prohlášení konkursu pro nedostatek majetku.

(3) Soud na návrh zřizovatele, vykonavatele závěti, správní rady nebo osoby, která osvědčí právní zájem, nadaci zruší, jestliže nadační jmění nepřináší trvale žádný výnos a nadace nemá jiný majetek a nemůže tak plnit účel, pro který byla zřízena.

(4) Soud na návrh zřizovatele, vykonavatele závěti, správní rady nebo osoby, která osvědčí právní zájem, nadační fond zruší, jestliže se trvale majetek nadačního fondu vyčerpá a nadační fond tak nemůže plnit účel, pro který byl zřízen.

(5) Soud na návrh zřizovatele, vykonavatele závěti nebo osoby, která osvědčí právní zájem, nadaci nebo nadační fond zruší též, jestliže

- a) nadace nebo nadační fond při své činnosti závažným způsobem nebo opakovaně porušuje tento zákon, nadační listinu nebo statut,
- b) v uplynulém roce se nekonalo ani jedno zasedání správní rady nebo nebyli zvoleni členové orgánů nadace nebo nadačního fondu, popřípadě revizor namísto členů, jejichž členství, popřípadě funkce zanikly před více než rokem, nebo
- c) nadace nebo nadační fond neplní po dobu nejméně dvou let účel, pro který byly zřízeny,

a nadace nebo nadační fond ve lhůtě soudem stanovené nezjedná nápravu.

§ 8

Sloučení nadace a nadačního fondu

(1) O sloučení nadace s jinou nadací mohou rozhodnout správní rady za podmínky, že výnos z nadačního jmění nedostačuje k plnění účelu, pro který byla nadace zřízena, a účel nadace, s níž má být sloučena, (dále jen „přejímající nadace“) je shodný, popřípadě obdobný účelu, pro který byla slučovaná nadace zřízena. Nadační jmění přejímající nadace se musí zvýšit o nadační jmění slučované nadace.

(2) O sloučení nadačního fondu s nadací mohou rozhodnout správní rady za podmínky, že majetek nadačního fondu nedostačuje k plnění účelu, pro který byl nadační fond zřízen, a účel nadace, s níž má být sloučen, (přejímající nadace) je shodný, popřípadě obdobný účelu, pro který byl slučovaný nadační fond zřízen.

(3) O sloučení nadačního fondu s jiným nadačním fondem mohou rozhodnout správní rady za podmínky, že majetek nadačního fondu nedostačuje k plnění účelu, pro který byl nadační fond zřízen, a účel nadačního fondu, s nímž má být sloučen, (dále jen „přejímající nadační fond“) je shodný, popřípadě obdobný účelu, pro který byl slučovaný nadační fond zřízen.

(4) Nadaci nebo nadační fond nelze sloučit, je-li to vyloučeno nadační listinou.

(5) Před rozhodnutím o sloučení uzavře slučovaná nadace s přejímající nadací nebo slučovaný nadační fond s přejímajícím nadačním fondem písemnou smlouvu o sloučení. Přílohou smlouvy o sloučení musí být přehled o nadačním jmění slučované nadace nebo o majetku slučovaného nadačního fondu a o jejich závazcích, ne starší než tři měsíce přede dnem sloučení.

(6) V rejstříku se provede výmaz slučované nadace nebo nadačního fondu a zápis změny u přejímající nadace nebo nadačního fondu k témuž dni; návrh na výmaz slučované nadace nebo nadačního fondu se doloží smlouvou o sloučení. Rejstříkový soud návrh na výmaz zamítne, odporuje-li sloučení podmínkám stanoveným tímto zákonem.

(7) Dnem výmazu slučované nadace nebo nadačního fondu z rejstříku přechází majetek nadace nebo nadačního fondu, jakož i práva a závazky slučované nadace nebo nadačního fondu na přejímající nadaci nebo nadační fond.

§ 9

Likvidace nadace a nadačního fondu

(1) Nestanoví-li tento zákon jinak, platí pro likvidaci nadace nebo nadačního fondu obdobně zvláštní zákon.³⁾

(2) Likvidátora jmenuje správní rada nadace nebo nadačního fondu s výjimkou zrušení nadace nebo nadačního fondu podle § 7 odst. 2 písm. c) a d); v těchto případech jmenuje likvidátora soud. Nejmenuje-li správní rada likvidátora bez zbytečného odkladu, je likvidátor jmenován soudem i bez návrhu. Odměnu likvidátora stanoví ten, kdo likvidátora jmenoval.

(3) Postup likvidace stanoví likvidátor tak, aby byl zpeněžen pouze majetek nutný pro splnění závazků nadace nebo nadačního fondu.

(4) Nestanoví-li nadační listina, že likvidační zůstatek má být převeden na jinou nadaci nebo nadační fond určené alespoň účelem, nabídne likvidátor likvidační zůstatek nadaci nebo nadačnímu fondu, které mají shodný nebo obdobný účel; není-li podle zjištění likvidátora takové nadace nebo nadačního fondu nebo

odmítne-li takto zjištěná nadace nebo nadační fond likvidační zůstatek převzít, nabídne likvidátor likvidační zůstatek obci, v níž má nadace nebo nadační fond sídlo. Pokud obec nabídku do 60 dnů od doručení nepřijme, přechází likvidační zůstatek po uplynutí této lhůty na stát. Likvidační zůstatek musí nabyvatel použít pro plnění obecně prospěšných cílů.

HLAVA IV

ORGÁNY NADACE A NADAČNÍHO FONDU

Správní rada

§ 10

(1) Správní rada spravuje majetek nadace nebo nadačního fondu, řídí činnost a rozhoduje o všech záležitostech nadace nebo nadačního fondu a je statutárním orgánem nadace nebo nadačního fondu.

(2) Do výlučné působnosti správní rady náleží

- a) vydat statut a rozhodovat o jeho změnách,
- b) schvalovat rozpočet a jeho změny,
- c) schvalovat roční účetní závěrku a výroční zprávu o činnosti a hospodaření (dále jen „výroční zpráva“),
- d) rozhodovat o sloučení, pokud není sloučení vyloučeno nadační listinou,
- e) volit nové členy správní rady a dozorčí rady, popřípadě revizora, nestanoví-li nadační listina jinak, a rozhodovat o odvolání člena správní rady, člena dozorčí rady, popřípadě revizora, přestane-li splňovat podmínky členství nebo funkce,
- f) stanovit výši odměny za výkon funkce člena správní rady, dozorčí rady, popřípadě revizora,
- g) rozhodovat o zvýšení nadačního jmění.

§ 11

(1) Správní rada musí mít nejméně tři členy. Počet členů správní rady musí být vždy dělitelný třemi, nestanoví-li nadační listina jinak.

(2) Členem správní rady může být pouze fyzická osoba, která je způsobilá k právním úkonům, je bezúhonná a není k nadaci nebo nadačnímu fondu v pracovněprávním nebo obdobném vztahu.

(3) Za bezúhonného se pro účely tohoto zákona nepovažuje ten, kdo byl pravomocně odsouzen za úmyslný trestný čin. Bezúhonnost se doloží výpisem z rejstříku trestů, popřípadě příslušným dokladem státu trvalého pobytu osoby, o níž se jedná.

(4) Členem správní rady nemůže být fyzická

³⁾ § 70 a násl. obchodního zákoníku.

osoba, které se poskytují prostředky k plnění účelu nadace nebo nadačního fondu, jakož ani člen statutárního či kontrolního orgánu právnické osoby, jsou-li prostředky k plnění účelu nadace nebo nadačního fondu poskytovány této právnické osobě.

§ 12

(1) Funkční období členů správní rady je tříleté, nestanoví-li tento zákon nebo nadační listina jinak. Opětovné zvolení za člena správní rady je možné, nestanoví-li nadační listina jinak.

(2) Zanikne-li členovi správní rady členství ve správní radě před uplynutím jeho funkčního období, zvolí správní rada na uvolněné místo nového člena; jeho funkční období skončí dnem, ke kterému by skončilo funkční období člena, jehož členství ve správní radě zaniklo, nestanoví-li nadační listina jinak.

§ 13

(1) První členy správní rady jmenuje zřizovatel, popřípadě vykonavatel závěti, nejsou-li jmenování v závěti.

(2) Nestanoví-li nadační listina jinak, po jmenování prvních členů správní rady se losem určí jména jedné třetiny těchto členů, jejichž funkční období skončí po roce, a jedné třetiny členů, jejichž funkční období skončí po dvou letech od jejich jmenování. Na uvolněné místo zvolí správní rada nové členy, jejichž funkční období je již tříleté.

(3) Nadační listina může stanovit, že určitý počet členů správní rady je volen na návrh určitých právnických nebo fyzických osob určených zřizovatelem, popřípadě zůstavitelem.

§ 14

(1) Členové správní rady volí ze svého středu předsedu, který svolává a řídí jednání správní rady.

(2) Nestanoví-li nadační listina jinak, je k rozhodnutí správní rady třeba souhlasu většiny jejích členů. Při rozhodování je hlasovací právo členů správní rady rovné. Při rovnosti hlasů rozhoduje hlas předsedajícího.

§ 15

(1) Členství ve správní radě zaniká

- a) uplynutím funkčního období,
- b) úmrtím,
- c) odvoláním, přestane-li člen splňovat podmínky pro členství nebo porušil-li závažným způsobem nebo opakovaně tento zákon, nadační listinu nebo statut nadace nebo nadačního fondu anebo i z jiných důvodů, pokud jsou stanoveny v nadační listině,
- d) odstoupením.

(2) Správní rada rozhodne o odvolání svého člena z důvodů stanovených tímto zákonem do jednoho měsíce ode dne, kdy se o důvodu odvolání dozvěděla, nejpozději do šesti měsíců, kdy tento důvod nastal. Pokud ve stanovené lhůtě správní rada nerozhodne o odvolání, odvolá člena správní rady soud na návrh člena správní rady, dozorčí rady, zřizovatele, vykonavatele závěti, kterou byly nadace nebo nadační fond zřízeny, nebo osoby, která osvědčí právní zájem.

§ 16

Jestliže v důsledku zániku členství ve správní radě nemá nadace nebo nadační fond statutární orgán nebo ve správní radě zůstal pouze jeden její člen, jmenuje nové členy správní rady soud na návrh zřizovatele, vykonavatele závěti, dozorčí rady nebo i bez návrhu.

Dozorčí rada

§ 17

(1) Dozorčí rada je kontrolním orgánem nadace nebo nadačního fondu.

(2) Dozorčí rada musí být zřízena vždy, jestliže nadační jmění nebo majetek nadačního fondu je vyšší než 5 000 000 Kč. V ostatních případech může být dozorčí rada zřízena, pokud tak stanoví nadační listina anebo statut nadace nebo nadačního fondu.

(3) Dozorčí rada zejména

- a) kontroluje plnění podmínek stanovených pro poskytování nadačních příspěvků a správnost účetnictví vedeného nadací nebo nadačním fondem,
- b) přezkoumává roční účetní závěrku a výroční zprávu,
- c) dohlíží na to, zda nadace nebo nadační fond vyvíjí činnost v souladu s právními předpisy, nadační listinou a statutem nadace nebo nadačního fondu,
- d) upozorňuje správní radu na zjištěné nedostatky a podává návrhy na jejich odstranění,
- e) nejméně jedenkrát ročně podává zprávu správní radě o výsledcích své kontrolní činnosti.

§ 18

(1) Dozorčí rada je v souvislosti s výkonem své kontrolní činnosti oprávněna zejména

- a) nahlížet do účetních knih a jiných dokladů týkajících se nadace nebo nadačního fondu,
- b) svolat mimořádné jednání správní rady, jestliže to vyžadují zájmy nadace nebo nadačního fondu, pokud tak neučiní předseda správní rady.

(2) Členové dozorčí rady mají právo účastnit se jednání správní rady a musí jim být uděleno slovo, pokud o to požádají.

§ 19

(1) Funkce člena dozorčí rady je neslučitelná s funkcí člena správní rady nebo osoby, která je oprávněna jednat jako zástupce nadace nebo nadačního fondu.

(2) Pro dozorčí radu a její členy platí § 11 až 15 tohoto zákona obdobně, s výjimkou oprávnění volit nové členy dozorčí rady (§ 12 odst. 2).

§ 20

Revizor

(1) Není-li zřízena dozorčí rada, vykonává její působnost podle § 17 a 18 tohoto zákona revizor.

(2) Pro výkon funkce revizora platí § 11 odst. 2 až 4, § 12, § 13 odst. 1 a 3, § 15 a § 19 odst. 1 tohoto zákona obdobně.

HLAVA V

POUŽITÍ MAJETKU NADACE A NADAČNÍHO FONDU

§ 21

(1) Majetek nadace nebo nadačního fondu smí být použit pouze v souladu s účelem a podmínkami stanovenými v nadační listině nebo ve statutu nadace nebo nadačního fondu jako nadační příspěvek a k úhradě nákladů souvisejících se správou nadace nebo nadačního fondu.

(2) Náklady související se správou nadace nebo nadačního fondu musí vést nadace nebo nadační fond odděleně od nadačních příspěvků. Náklady související se správou nadace nebo nadačního fondu zahrnují zejména náklady na udržení a zhodnocení majetku nadace nebo nadačního fondu, náklady na propagaci účelu nadace nebo nadačního fondu a náklady související s provozem nadace nebo nadačního fondu, včetně odměn za výkon funkce člena správní rady, dozorčí rady, popřípadě revizora.

(3) Nadační příspěvek poskytnutý nadací nebo nadačním fondem v souladu s účelem, pro který byly nadace nebo nadační fond zřízeny, je osoba, které byl poskytnut, povinna použít v souladu s podmínkami stanovenými nadací nebo nadačním fondem; jinak je povinna tento nadační příspěvek vrátit nebo vrátit náhradu v penězích ve lhůtě stanovené nadací nebo nadačním fondem.

(4) Osoba, které byl nadační příspěvek nadací nebo nadačním fondem poskytnut, je povinna na požádání nadace nebo nadačního fondu prokázat, jakým způsobem a k jakému účelu byl užít.

(5) Členům orgánů nadace nebo nadačního fondu nebo revizorovi nelze poskytnout nadační příspěvek.

(6) Nadace nebo nadační fond se nesmí podílet na financování politických stran nebo politických hnutí.

§ 22

(1) Nadační listina nebo statut nadace nebo nadačního fondu musí stanovit pro omezení nákladů souvisejících se správou nadace nebo nadačního fondu jedno z těchto pravidel:

- a) celkové roční náklady nadace nebo nadačního fondu související se správou nadace nebo nadačního fondu nesmí převýšit určité procento ročních celkových výnosů nadačního jmění nebo majetku nadačního fondu,
- b) celkové roční náklady nadace nebo nadačního fondu související se správou nadace nebo nadačního fondu nesmí převýšit určité procento hodnoty ročně poskytnutých nadačních příspěvků nebo
- c) celkové roční náklady nadace nebo nadačního fondu související se správou nadace nebo nadačního fondu nesmí převýšit určité procento nadačního jmění nebo majetku nadačního fondu podle jeho stavu k 31. prosinci téhož roku.

(2) Pravidlo stanovené podle odstavce 1 nelze měnit nejméně po dobu pěti let. Rozhodným obdobím podle odstavce 1 je kalendářní rok.

§ 23

(1) Nadace nebo nadační fond nesmí vlastním jménem podnikat, s výjimkou pronájmu nemovitostí, pořádání loterií, tombol, veřejných sbírek, kulturních, společenských, sportovních a vzdělávacích akcí.

(2) Majetek nadace nebo nadačního fondu nesmí být zástavou ani předmětem jiného zajištění závazku.

(3) Nadační jmění nesmí být po dobu trvání nadace zcizeno. Peněžní prostředky, které jsou součástí nadačního jmění, je nadace povinna uložit na zvláštní účet u banky nebo je může použít na nákup cenných papírů vydaných státem nebo za jejichž splacení se stát zaručil. Tyto peněžní prostředky není možno půjčovat.

(4) Nadace se může podílet pouze na podnikání akciových společností. Celkový rozsah majetkové účasti nadace na podnikání akciových společností nesmí přesáhnout 20 % z majetku nadace po odečtení hodnoty nadačního jmění. Veřejně obchodovatelné cenné papíry akciových společností může nadace nakupovat a prodávat pouze na veřejných trzích. Obchodní podíl nadace na majetku akciové společnosti nesmí být větší než 20 %.

(5) Nadace nebo nadační fond se nesmí podílet na podnikání jiných osob, s výjimkou výkonu práv z cenných papírů nakoupených podle odstavce 3 a účasti na podnikání podle odstavce 4.

(6) Při prodeji majetku nadačního fondu nebo pronájmu nemovitostí, které jsou součástí majetku nadace nebo nadačního fondu, nesmí být kupujícím nebo nájemcem člen správní rady, dozorčí rady, popřípadě revizor ani osoby jim blízké⁴⁾ ani právnická osoba, pokud členem jejího statutárního orgánu je člen správní rady či dozorčí rady nadace nebo nadačního fondu nebo revizor.

HLAVA VI

ÚČETNICTVÍ A VÝROČNÍ ZPRÁVA

§ 24

Účetnictví

(1) Nadace nebo nadační fond vedou účetnictví podle zvláštních předpisů.⁵⁾

(2) Roční účetní závěrka nadace musí být ověřena auditorem. Roční účetní závěrka nadačního fondu musí být ověřena auditorem za kalendářní rok, v němž úhrn celkových nákladů nebo výnosů vykazovaných nadačním fondem převyšší 3 000 000 Kč nebo pokud majetek nadačního fondu je vyšší než 3 000 000 Kč.

Výroční zpráva

§ 25

(1) Nadace nebo nadační fond vypracovává výroční zprávu ve lhůtě, kterou stanoví správní rada, popřípadě statut nadace nebo nadačního fondu, nejpozději však do šesti měsíců po skončení hodnoceného období. Hodnoceným obdobím je uplynulý kalendářní rok, popřípadě doba od vzniku nadace nebo nadačního fondu do konce kalendářního roku, v němž nadace nebo nadační fond vznikly, jde-li o první výroční zprávu.

(2) Výroční zpráva obsahuje přehled o veškeré činnosti nadace nebo nadačního fondu za hodnocené období a zhodnocení této činnosti, a to zejména

- a) přehled majetku nadace nebo nadačního fondu a o závazcích nadace nebo nadačního fondu,
- b) u jednotlivých nadačních darů poskytnutých nadaci nebo nadačnímu fondu v hodnotě nad 10 000 Kč přehled o osobách, které je poskytly; pokud dárce požaduje zachování anonymity, musí být jeho anonymita zachována,
- c) přehled o použití majetku nadace nebo nadačního fondu,

d) přehled o osobách, jimž byly poskytnuty nadační příspěvky k účelu, pro který byly nadace nebo nadační fond zřízeny, v hodnotě vyšší než 10 000 Kč, a zhodnocení, zda a jakým způsobem byly nadační příspěvky použity; pokud byl nadační příspěvek poskytnut fyzické osobě ke zdravotním nebo jiným humanitárním účelům a tato fyzická osoba požaduje zachování anonymity, musí být její anonymita zachována,

e) zhodnocení, zda nadace nebo nadační fond při svém hospodaření dodržuje pravidlo stanovené pro omezení nákladů souvisejících s jejich správou (§ 22),

f) zhodnocení základních údajů obsažených v roční účetní závěrce a výrok auditora doplněný o závaznější informace ze zprávy auditora; roční účetní závěrka je přílohou výroční zprávy.

(3) Vyjdou-li po zveřejnění výroční zprávy na jevo skutečnosti, které odůvodňují její opravu, jsou nadace nebo nadační fond povinny tuto opravu bez zbytečného odkladu provést a zveřejnit.

§ 26

(1) Nadace nebo nadační fond uloží do 30 dnů po schválení správní radou výroční zprávu, popřípadě její opravu podle § 25 odst. 3 tohoto zákona u rejstříkového soudu.

(2) Každý má právo do výročních zpráv nahlížet a činit si z nich opisy a výpisy.

(3) V nadační listině nebo ve statutu nadace nebo nadačního fondu může být stanoven další způsob zveřejňování výroční zprávy.

HLAVA VII

ZAHRANIČNÍ NADACE

A ZAHRANIČNÍ NADAČNÍ FONDY

§ 27

(1) Právnická osoba se sídlem mimo území České republiky, která je nadací nebo nadačním fondem podle práva státu, na jehož území má své sídlo, (dále jen „zahraniční nadace“), může na území České republiky působit za stejných podmínek a ve stejném rozsahu jako nadace nebo nadační fondy vzniklé podle tohoto

⁴⁾ § 116 občanského zákoníku.

⁵⁾ Zejména zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů.

zákona, není-li tímto zákonem nebo zvláštním zákonem⁶⁾ stanoveno jinak.

(2) Oprávnění zahraniční nadace působit na území České republiky vzniká dnem zápisu její organizační složky zřízené na území České republiky v rejstříku a zaniká dnem výmazu organizační složky z rejstříku.

(3) Rejstříkový soud zapíše organizační složku zahraniční nadace zřízenou na území České republiky, jestliže účel zahraniční nadace je v souladu s § 1 odst. 1 tohoto zákona.

(4) Návrh na zápis organizační složky zahraniční nadace podává zahraniční nadace; k návrhu se přikládá statut organizační složky, doklad o tom, že zahraniční nadace byla zřízena jako právnická osoba a že hodnota majetkového vkladu odpovídá ustanovením tohoto zákona.

(5) Do rejstříku se zapisují údaje uvedené v § 5 odst. 4 písm. a), c) a d), dále adresa zahraniční složky na území České republiky a jméno, příjmení, rodné číslo, popřípadě datum narození, a trvalý pobyt na území České republiky fyzické osoby oprávněné jednat jménem zahraniční nadace ve věcech týkajících se organizační složky.

(6) Pro zahraniční nadaci platí obdobně § 1 odst. 3, § 2, § 3 odst. 2 písm. d), § 4, § 7 odst. 3, § 7 odst. 5 písm. a) a c) a § 21 až 26 tohoto zákona s tím, že nadací nebo nadačním fondem se podle těchto ustanovení rozumí organizační složka zahraniční nadace.

ČÁST DRUHÁ

ZMĚNA A DOPLNĚNÍ OBČANSKÉHO ZÁKONÍKU

§ 28

Zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění zákona č. 58/1969 Sb., zákona č. 131/1982 Sb., zákona č. 94/1988 Sb., zákona č. 188/1988 Sb., zákona č. 87/1990 Sb., zákona č. 105/1990 Sb., zákona č. 116/1990 Sb., zákona č. 87/1991 Sb., zákona č. 509/1991 Sb., zákona č. 264/1992 Sb., zákona č. 267/1994 Sb., zákona č. 104/1995 Sb., zákona č. 118/1995 Sb., zákona č. 89/1996 Sb. a zákona č. 94/1996 Sb., se mění a doplňuje takto:

1. § 20b až 20e včetně nadpisu se vypouštějí.

2. V § 476d odst. 1 se na konci vypouští tečka a připojují se tato slova: „a kdy musí mít formu notářského zápisu.“.

3. V § 477 odst. 2 se středník za slovem „nadaci“ nahrazuje tečkou a zbývající část věty se vypouští.

⁶⁾ Např. § 17 zákona č. 219/1995 Sb., devizový zákon.

ČÁST TŘETÍ

DOPLNĚNÍ OBČANSKÉHO SOUDNÍHO ŘÁDU

§ 29

Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění zákona č. 36/1967 Sb., zákona č. 158/1969 Sb., zákona č. 49/1973 Sb., zákona č. 20/1975 Sb., zákona č. 133/1982 Sb., zákona č. 180/1990 Sb., zákona č. 328/1991 Sb., zákona č. 519/1991 Sb., zákona č. 263/1992 Sb., zákona České národní rady č. 24/1993 Sb., zákona č. 171/1993 Sb., zákona č. 117/1994 Sb., zákona č. 152/1994 Sb., zákona č. 216/1994 Sb., zákona č. 84/1995 Sb., zákona č. 118/1995 Sb., zákona č. 160/1995 Sb., zákona č. 238/1995 Sb., zákona č. 247/1995 Sb., nálezu Ústavního soudu České republiky č. 31/1996 Sb., zákona č. 142/1996 Sb., nálezu Ústavního soudu České republiky č. 269/1996 Sb. a zákona č. 202/1997 Sb., se doplňuje takto:

V § 9 odst. 2 písm. j) se tečka na konci nahrazuje čárkou a doplňuje se písmeno k), které včetně poznámky č. 1a) zní:

„k) v řízení o zrušení nadace nebo nadačního fondu a jejich likvidaci, o jmenování likvidátora nadace nebo nadačního fondu a o jmenování nových členů správní rady nadace nebo nadačního fondu.^{1a)}

^{1a)} § 7 odst. 3 až 5, § 9 odst. 2 a § 16 zákona č. 227/1997 Sb., o nadacích a nadačních фондах a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů (zákon o nadacích a nadačních фондах).“.

ČÁST ČTVRTÁ

DOPLNĚNÍ ZÁKONA ČESKÉ NÁRODNÍ RADY Č. 549/1991 SB., O SOUDNÍCH POPLATCÍCH, VE ZNĚNÍ POZDĚJŠÍCH PŘEDPISŮ

§ 30

Zákon České národní rady č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění zákona České národní rady č. 271/1992 Sb., zákona č. 273/1994 Sb., zákona č. 36/1995 Sb., zákona č. 118/1995 Sb., zákona č. 160/1995 Sb. a zákona č. 151/1997 Sb., se doplňuje takto:

V § 11 odst. 2 písm. j) se tečka na konci nahrazuje čárkou a dopňují se písmena k) a l), která znějí:

„k) nadace nebo nadační fond ve věcech nadačního rejstříku,

- l) obecně prospěšné společnosti ve věcech rejstříku obecně prospěšných společností.“.

ČÁST PÁTÁ

DOPLNĚNÍ ZÁKONA ČESKÉ NÁRODNÍ RADY Č. 357/1992 SB., O DANI DĚDICKÉ, DANI DAROVACÍ A DANI Z PŘEVODU NEMOVITOSTÍ, VE ZNĚNÍ POZDĚJŠÍCH PŘEDPISŮ

§ 31

Zákon České národní rady č. 357/1992 Sb., o dani dědické, dani darovací a dani z převodu nemovitostí, ve znění zákona České národní rady č. 18/1993 Sb., zákona č. 322/1993 Sb., zákona č. 42/1994 Sb., zákona č. 72/1994 Sb., zákona č. 85/1994 Sb., zákona č. 113/1994 Sb., zákona č. 248/1995 Sb., zákona č. 96/1996 Sb., zákona č. 151/1997 Sb. a zákona č. 203/1997 Sb., se doplňuje takto:

V § 20 odst. 4 písm. c) se tečka na konci nahrazuje čárkou a doplňuje se písmeno d), které zní:

- „d) nadacemi nebo nadačními fondy, jakož i majetku poskytnutého nadacemi nebo nadačními fondy v souladu s účelem a podmínkami stanovenými v nadační listině nebo ve statutu.“.

ČÁST ŠESTÁ

DOPLNĚNÍ ZÁKONA ČESKÉ NÁRODNÍ RADY Č. 586/1992 SB., O DANÍCH Z PŘÍJMŮ, VE ZNĚNÍ POZDĚJŠÍCH PŘEDPISŮ

§ 32

Zákon České národní rady č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění zákona České národní rady č. 35/1993 Sb., zákona č. 96/1993 Sb., zákona č. 157/1993 Sb., zákona č. 196/1993 Sb., zákona č. 323/1993 Sb., zákona č. 42/1994 Sb., zákona č. 85/1994 Sb., zákona č. 114/1994 Sb., zákona č. 259/1994 Sb., zákona č. 32/1995 Sb., zákona č. 87/1995 Sb., zákona č. 118/1995 Sb., zákona č. 149/1995 Sb., zákona č. 248/1995 Sb., zákona č. 316/1996 Sb., zákona č. 18/1997 Sb., zákona č. 151/1997 Sb., zákona č. 209/1997 Sb. a zákona č. 210/1997 Sb., se doplňuje takto:

1. V § 18 odst. 7 se za slovo „nadace,“ vkládají tato slova: „nadační fondy,“.

2. V § 19 odst. 1 písm. p) se tečka na konci nahrazuje čárkou a doplňuje se písmeno r), které včetně poznámky č. 57) zní:

- „r) příjmy plynoucí z pronájmu nemovitostí, které jsou součástí nadačního jmění a jsou zapsány v nadačním rejstříku, příjmy plynoucí z pronájmu

uměleckých děl, které jsou součástí nadačního jmění a jsou zapsány v nadačním rejstříku, úrokové a dividendové příjmy plynoucí z cenných papírů, které jsou součástí nadačního jmění a jsou zapsány v nadačním rejstříku, příjmy plynoucí z úroků z finančních prostředků, které jsou součástí nadačního jmění a jsou zapsány v nadačním rejstříku, za podmínky, že jsou uloženy na zvláštním účtu u banky, příjmy plynoucí z autorských a patentových práv, které jsou součástí nadačního jmění a jsou zapsány v nadačním rejstříku; osvobození se nevztahuje na příjmy, které byly nadací použity v rozporu se zvláštním zákonem.

- ⁵⁷⁾ Zákon č. 227/1997 Sb., o nadacích a nadačních fondech a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů (zákon o nadacích a nadačních fondech).“.

ČÁST SEDMÁ

ZMĚNA ZÁKONA Č. 563/1991 SB., O ÚČETNICTVÍ, VE ZNĚNÍ ZÁKONA Č. 117/1994 SB.

§ 33

Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění zákona č. 117/1994 Sb., se mění takto:

V § 9 odst. 1 písm. d) se za slovy „sdružení právnických osob a“ slovo „nadace“ nahrazuje slovy „nadační fondy“.

ČÁST OSMÁ

ZMĚNA ZÁKONA ČESKÉ NÁRODNÍ RADY Č. 102/1992 SB., KTERÝM SE UPRAVUJÍ NĚKTERÉ OTÁZKY SOUVISEJÍCÍ S VYDÁNÍM ZÁKONA Č. 509/1991 SB., KTERÝM SE MĚNÍ, DOPLŇUJE A UPRAVUJE OBČANSKÝ ZÁKONÍK

§ 34

Zákon České národní rady č. 102/1992 Sb., kterým se upravují některé otázky související s vydáním zákona č. 509/1991 Sb., kterým se mění, doplňuje a upravuje občanský zákoník, se mění takto:

§ 12 včetně poznámky č. 8) se vypouští.

ČÁST DEVÁTÁ

PŘECHODNÁ A ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ

Přechodná ustanovení

§ 35

- (1) Nadace vzniklé podle dosavadních předpisů se

považují za nadace nebo nadační fondy podle tohoto zákona, jestliže statutární orgán nadace ve lhůtě 12 měsíců ode dne účinnosti tohoto zákona podá návrh na zápis do rejstříku podle tohoto zákona včetně doložení stanovené minimální výše nadačního jmění ke dni podání návrhu a přiloží upravený statut nadace nebo nadačního fondu a výpis z rejstříku trestů členů správní rady, dozorčí rady, popřípadě revizora; výpis z rejstříku trestů nesmí být starší šesti měsíců. Stejnopis návrhu na zápis do rejstříku zašle statutární orgán nadace nebo nadačního fondu okresnímu úřadu, a v hlavním městě Praze obvodnímu úřadu, který nadaci registroval (dále jen „okresní úřad“).

(2) Statutární orgán nadace vzniklé podle dosavadních předpisů může rozhodnout o sloučení s jinou nadací vzniklou podle dosavadních předpisů za podmínky, že účel přejímající nadace je shodný, popřípadě obdobný účelu, pro který byla slučovaná nadace zřízena. Pro sloučení platí § 7 odst. 1, § 7 odst. 2 písm. b) a § 8 odst. 4 až 7 obdobně s tím, že se podle těchto ustanovení rozumí nadační listinou statut nadace, rejstříkem seznam nadací vedený okresními úřady a rejstříkovým soudem okresní úřad, který registroval slučovanou nadaci. Přejímající nadace je po sloučení povinna postupovat podle odstavce 1 včetně dodržení lhůty tam stanovené pro podání návrhu na zápis do rejstříku podle tohoto zákona.

(3) Statutární orgán nadace vzniklé podle dosavadních předpisů může rozhodnout o přeměně na obecně prospěšnou společnost. K přeměně nadace vzniklé podle dosavadních předpisů na obecně prospěšnou společnost dochází ke dni vzniku obecně prospěšné společnosti. Ke dni vzniku obecně prospěšné společnosti přechází na ni bez likvidace veškerý majetek, práva a závazky nadace zaniklé přeměnou na tuto obecně prospěšnou společnost. Takto vzniklá obecně prospěšná společnost oznámí neprodleně svůj vznik okresnímu úřadu, u kterého byla registrována dosavadní nadace.

(4) Statutární orgán nadace ve lhůtě 12 měsíců ode dne účinnosti tohoto zákona může místo podání návrhu podle odstavce 1 nebo postupu podle odstavců 2

a 3 rozhodnout o zrušení nadace a jejím vstupu do likvidace. Vstup do likvidace oznámí okresnímu úřadu. Po ukončení likvidace likvidátor oznámí okresnímu úřadu zrušení nadace. Pro vypořádání likvidačního zůstatku platí ustanovení tohoto zákona obdobně.

(5) Po marném uplynutí lhůty podle odstavce 1 nebo 4, anebo bude-li návrh na zápis do rejstříku zamítnut, okresní úřad nadaci zruší a nařídí její likvidaci. Likvidátora jmenuje okresní úřad. Pro vypořádání likvidačního zůstatku platí ustanovení tohoto zákona obdobně.

(6) Do doby zápisu do rejstříku podle odstavce 1, popřípadě do doby zániku nadace podle odstavců 2 až 5 se právní poměry nadace vzniklé před účinností tohoto zákona řídí dosavadními předpisy, pokud tento zákon nestanoví jinak.

(7) Ke dni zápisu nadace nebo nadačního fondu do rejstříku sestaví nadace nebo nadační fond mimořádnou účetní závěrku.

§ 36

(1) Organizace s mezinárodním prvkem vyvíjející činnost v České republice na základě povolení podle zvláštního zákona,⁷⁾ které mají povahu zahraniční nadace podle tohoto zákona, mohou podat ve lhůtě do 12 měsíců ode dne účinnosti tohoto zákona návrh na zápis do rejstříku podle § 27 tohoto zákona, který doloží doklady tam uvedené. Stejnopis návrhu zašle organizace s mezinárodním prvkem Ministerstvu vnitřní věci.

(2) Marným uplynutím lhůty podle odstavce 1 nebo zamítnutím návrhu na zápis do rejstříku rejstříkovým soudem povolení k vyvíjení činnosti v České republice vydané organizací s mezinárodním prvkem podle zvláštního zákona⁷⁾ zaniká.

§ 37

Účinnost

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. ledna 1998.

Zeman v. r.

Havel v. r.

Klaus v. r.

⁷⁾ Zákon č. 116/1985 Sb., o podmínkách činnosti organizací s mezinárodním prvkem v Československé socialistické republice, ve znění zákona č. 157/1989 Sb.